

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2023 m. vasario 3 d. Nr. 21RE1-20 (AG1-273/09-2022)

Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (*toliau – ir Komisija*), susidedantis iš Komisijos narių Lionelos Gelmanienės, Edvardo Juciaus (pranešėjas), Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė) ir Karinės Zavgorodnajos,

rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos A. B. skundą Marijampolės savivaldybės administracijai dėl Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-11-30 sprendimo Nr. PS-3385 „Dėl C. D. turto mokesčio“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja patikslintu skundu (toliau – ir skundas) Komisijos prašo: „panaikinti Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus priimtą 2022-11-30 sprendimą Nr. PS-3385 „Dėl C. D. turto mokesčio“ (toliau - ir 2022-11-30 Sprendimas) ir įpareigoti Marijampolės savivaldybės administraciją (toliau – ir Administracija) atleisti C. D. nuo turto mokesčio“ (b. l. 27-28).

Pareiškėja skunde paaiškino, kad pareiškėja Marijampolės rajono apylinkės teismo 2019-11-28 nutartimi buvo paskirta C. D. turto administratore. Pareiškėjos sūnus C. D. (*toliau – ir sūnus*) šiuo metu gyvena (duomenys neskelbtini), esančiuose (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini). Pareiškėjos sūnus turi nekilnojamojo turto, jam priklauso (duomenys neskelbtini) buto, esančio (duomenys neskelbtini) (*toliau – ir Butas*), t. y. (duomenys neskelbtini) kv. m. Nurodė, kad sūnus gauna tik 20 proc. jam paskirtos netekto darbingumo pensijos, kita 80 proc. dalis pervedama (duomenys neskelbtini). Sūnus turi vykdomųjų išskaitų iš netekto darbingumo pensijos, jam atskaitomas įsiskolinimas antstoliui, pati pareiškėja šiuo metu pensinio amžiaus, gauna pensiją ir neturi finansinių galimybių sumokėti už sūnų turto mokesčio. Pareiškėjos nuomone, priimant 2022-11-30 Sprendimą neatsižvelgta į tai, kad sūnui priklauso tik (duomenys neskelbtini) buto ir, kad iš jo netekto darbingumo pensijos vykdomos išskaitos. Paaiškino, jog viso Buto vertė (duomenys neskelbtini) Eur. Internetiniame puslapyje Normatyvinės 2022 m. vertės(2).pdf ((Irv.lt)) Marijampolės savivaldybėje nustatyta nekilnojamojo turto vertės normatyvas, siekiantis 6 660 Eur – jis paskaičiuotas pagal 12 kv. m. būsto naudingo ploto vidutinę rinkos kainą. Kadangi Buto vertė yra mažesnė už Marijampolės savivaldybėje nustatytą nekilnojamojo turto vertės normatyvą, todėl, pareiškėjos nuomone, sūnui nepriklauso mokėti turto mokesčio.

Atsakovė Marijampolės savivaldybės administracija prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 43-46). Atsiliepime nurodė, kad pareiškėja 2022-10-18 kreipėsi į Administraciją su prašymu atleisti jos sūnų nuo mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą, kadangi jam priklauso tik (duomenys neskelbtini) dalies Buto, kita dalis priklauso E. F. ir H. I. Administracijos darbuotojai 2022-10-20 atliko asmens buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimą ir surašė Buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą Nr. AL-7296 (*toliau – ir Aktas*). Nurodė, jog Akto surašymo metu, buvo nustatyta, kad Butu naudojasi mergina, kuri jį nuomoja, (šią aplinkybę nurodė kaimynai). Merginą kaimynai mato kas vakarą grįžtančią į Butą. Administracijos socialinių paslaugų poreikio nustatymo komisija (*toliau – ir Socialinių paslaugų komisija*) 2022-10-20 vykusio posėdžio metu svarstė pareiškėjos prašymą ir vadovaudamiesi Akte nustatytais aplinkybėmis nutarė neatleisti pareiškėjos sūnaus nuo turto mokesčio (Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-10-20 sprendimas Nr. PS-2980 „Dėl C. D. turto mokesčio“).

Administracija pakartotinai 2022-11-16 gavo pareiškėjos prašymą dėl jos sūnaus atleidimo nuo turto mokesčio. Prie šio prašymo pareiškėja pridėjo 2022-11-10 sudarytą Buto panaudos sutartį. Komisija 2022-11-30 pakartotinai rinkosi į posėdį dėl Pareiškėjos prašymo nagrinėjimo ir nutarė pareiškėjos sūnaus nuo turto mokesčio neatleisti, nes dėl pareiškėjos sūnui priklausančios (duomenys neskelbtini) Buto dalies sudaryta panaudos, o ne nuomos sutartis. Pagal nuomos sutartį gaunamos pajamos galėtų būti panaudotos turto mokesčiui apmokėti. Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, buvo priimtas 2022-11-30 Sprendimas. Įvertinus visus surinktus faktus, Socialinių paslaugų komisijos priimtus protokolinius nutarimus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu (*toliau – ir Įstatymas*), o taip pat ir Marijampolės savivaldybės gyventojų mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašu, patvirtintu Marijampolės savivaldybės tarybos 2017 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. 1-47 „Dėl Marijampolės savivaldybės gyventojų mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“ (*toliau – ir Aprašas*), reguliuojančiais mokėjimą už socialines paslaugas, pareiškėjos sūnus nebuvo atleistas nuo turto mokesčio.

Atsakovė atsiliepime nurodė, kad Marijampolės savivaldybėje asmenims atleidimas nuo mokėjimo už socialines paslaugas skiriamas vadovaujantis Aprašo nuostatomis. Aprašo 71 punktas numato, kad asmuo gali būti atleidžiamas arba sumažinama dalis mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą, kuri sudaro 1 procentą, skaičiuojant nuo turto vertės, viršijančios normatyvą, šiais atvejais: jeigu asmens turimas turtas yra nelikvidus (statiniai yra netinkami naudoti, žemė yra pelkėta ir pan.) (71.1. papunktis); kai teisės aktų nustatyta tvarka pateiktas prašymas dėl asmens pripažinimo neveiksniu arba ribotai veiksniumi tam tikroje srityje bei globėjo ir turto administratoriaus paskyrimo (71.2. papunktis); kitais nenumatytais atvejais (pateikus informaciją ar aplinkybes pateisinančius dokumentus) (71.3. papunktis). Aprašo 72 punktas numato, kad nuo mokėjimo asmenys gali būti atleidžiami: vieną kartą per kalendorinius metus iki 6 mėnesių laikotarpiui (72.1. papunktis); išskirtiniais atvejais (sunki liga, gaisras ar kt.), vadovaujantis buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktu, iki 12 mėnesių per kalendorinius metus (72.2. papunktis); Aprašo 71.2. punkte nurodytu atveju nuo mokėjimo asmenys atleidžiami iki 12 mėnesių arba iki globėjo ir turto administratoriaus paskyrimo (72.3. papunktis). Atsižvelgiant į Aprašo nuostatas, vadovaujantis Akte nustatytais aplinkybėmis bei atkreipiant dėmesį į tai, kad dėl Buto buvo sudaryta panaudos, o ne nuomos sutartis, pareiškėjos sūnus buvo neatleistas nuo turto mokesčio, t. y. vertinant pareiškėjos prašymus, nebuvo nustatyta nei Aprašo 71 punkte numatytų atvejų, nei kitų išskirtinių atvejų, dėl kurių būtų galima atleisti nuo mokėjimo už socialines paslaugas.

Atsiliepime nurodė, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4. 242 straipsnio 2 dalis numato, kad administratorius savo prievoles privalo vykdyti apdairiai, sąžiningai ir tik naudos

gavėjo interesais. Administratorius negali jam suteiktų teisių panaudoti savo asmeniniams poreikiams ar trečiųjų asmenų poreikiams tenkinti. Vertinant tai, kad pareiškėja, kartu su bendrasavininkais dėl Buto sudarė panaudos sutartį, o ne nuomos, kai šiuo metu, pagal nuomojamų butų rinką, vyrauja palankios sąlygos butų nuomai, Administracijos nuomone negali būti vertinama kaip veikimas išimtinai naudos gavėjo, t. y. pareiškėjos sūnaus interesais. Kaip jau buvo minėta, nuomos sutarties sudarymas atnešų tam tikras pajamas, iš kurių butų galima sumokėti pareiškėjos sūnui nustatytą turto mokestį, kuris yra (duomenys neskelbtini) Eur dydžio.

Nurodė, kad atsižvelgiant į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (*toliau – ir LVAT*) suformuotą praktiką, kad viešojo administravimo subjektas turi pareigą veikti savo kompetencijos ribose ir priimti teisės aktų nuostatas atitinkantį sprendimą (pateikti atsakymą) „<...>, o tai, kad pareiškėjo netenkina skundžiamame atsakyme išdėstytos faktinės aplinkybės ir argumentai, nėra pagrindas pripažinti, jog pats atsakymas yra nemotyvuotas ir neteisėtas bei neatitinkantis Viešojo administravimo įstatymo nuostatų“ (LVAT 2016-02-22 nutartis 2016-02-22 administracinėje byloje Nr. A-U50-520/2016). „Teisėjų kolegija <...> pastebi, jog valdžios institucijų sistema yra sukurta taip, kad kiekviena institucija turi jos paskirtį atitinkančias priskirtas funkcijas, kompetenciją, kurių privalo laikytis. Pagal VAĮ viešojo administravimo subjektai savo veikloje, be kita ko, privalo vadovautis įstatymo viršenybės principu, reiškiančiu, kad šių subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti įstatymuose, bei nepiktnaudžiavimo valdžia principu, reiškiančiu, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint įstatymų suteiktų reikiamų įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus siekiant kitų, negu įstatymų nustatyta, tikslų (3 straipsnio 1, 4 punktai). Pagal viešojoje teisėje veikiančią teisėtumo principą viešojo administravimo subjektai privalo veikti tik įstatymo jiems suteiktų įgaliojimų ribose, o veikimas viršijant kompetencijos ribas (*ultra vires*) yra pagrindas viešojo administravimo subjekto aktą pripažinti neteisėtu (žr., pvz., LVAT 2009-11-23 nutartį administracinėje byloje Nr. A662-906/2009, 2010-10-22 nutartį administracinėje byloje Nr. A756-1229/2010).

Atsiliepime nurodė, kad atsakovui, kaip viešojo administravimo subjektui, šiuo atveju vykdančiam administracinio reglamentavimo veiklą (viešojo administravimo subjekto veiklą, apimančią norminių administracinių aktų priėmimą įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti) taikomi bendrieji konstituciniai principai (*inter alia* atsakingo valdymo, teisinės valstybės, teisingumo, teisės viršenybės (teisėtumo), teisėtų lūkesčių apsaugos, proporcingumo), kurie, be kita ko, įtvirtinti ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nustatytais principais yra grindžiamas geras administravimas, kuris teisėkūros veikloje neatsiejamas nuo konstitucinio atsakingo valdymo principo. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra nurodęs, kad pagal Konstituciją paisydamos atsakingo valdymo principo, visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, veikdami Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus (Konstitucinio Teismo 2012 m. spalio 26 d., 2012 m. lapkričio 10 d. išvados, 2014 m. gegužės 27 d., 2015 m. birželio 11 d. nutarimai). Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje ne kartą konstatuota tai, kad konstitucinis teisės viešpatavimo imperatyvas reiškia, kad valdžios laisvę riboja teisė, kuriai privalo paklusti visi teisinių santykių subjektai, neišskiriant nė teisėkūros subjektų (pvz., Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2007 m. rugpjūčio 13 d., 2015 m. lapkričio 19 d. nutarimai). Administracijos teigimu, pareiškėjos reikalaujamo 2022-11-30 Sprendimo panaikinimas nepagrįstas nei teisės, nei fakto klausimu.

Skundas tenkintinas iš dalies.

Byloje ginčas kilo dėl Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus priimto 2022-11-30 sprendimo Nr. PS-3385 „Dėl C. D. turto mokesčio pagrįstumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Iš į bylą pateiktų duomenų matyti, kad pareiškėjos sūnui priklauso (duomenys neskelbtini) dalies Buto (b. l. 9-10). Pareiškėja 2022-10-18 prašymu kreipėsi į Administracijos socialinių paslaugų skyrių, prašydama atleisti sūnų nuo mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą, kadangi jam priklauso tik (duomenys neskelbtini) Buto (b. l. 47).

Administracijos socialinių paslaugų skyrius surašė 2022-10-20 Buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą Nr. AL-7296, kuriame nurodė: asmuo, kurio buities ir gyvenimo sąlygos tikrinamos – C. D., patikrinimo tikslas – dėl turto mokesčio, būstas – priklauso 2 asmenims, būste gyvena – būstas išnuomotas, pajamos – netekto darbingumo pensija – (duomenys neskelbtini) Eur, vienišo asmens išmoka – (duomenys neskelbtini) Eur, priežiūros pagalbos kompensacija – (duomenys neskelbtini) Eur, objektyvios priežastys – nustatytas (duomenys neskelbtini) proc. darbingumo lygis, priežiūros (pagalbos) spec. poreikis. Tikrinusieji asmenys nurodė, kad lankymo metu durų niekas neatidarė, todėl buvo kreiptasi į kaimynus, kurie teigė, kad šiuo adresu (šiam bute) gyvena mergina, kuri šį butą nuomoja. Merginą kaimynai mato kas vakarą grįžtančią į šį butą (b. l. 48-49).

Administracijos Socialinių paslaugų komisija 2022-10-20 posėdžio metu svarstė pareiškėjos prašymą dėl sūnaus atleidimo nuo turto mokesčio už teikiamas ilgalaikės socialinės globos institucijoje paslaugas, protokole Nr. K-538 (20.56.E) nurodė, kad lankymo metu nustatyta, kad Butas yra išnuomotas, nes buvo apklausti kaimynai, kurie patvirtino, kad bute gyvena mergina, kuri šį Butą nuomoja. Buvo siūlyta pareiškėjos sūnų nuo mokesčio neatleisti, nes gauna pajamas iš buto nuomos. Socialinių paslaugų komisija nusprendė pareiškėjos sūnaus nuo turto mokesčio neatleisti (b. l. 50). Vadovaujantis Socialinių paslaugų komisijos 2022-10-20 protokolo Nr. K-538 (20.56.E) nutarimu Administracijos direktorius 2022-10-20 sprendimu Nr. PS-2980 nusprendė C. D. neatleisti nuo turto mokesčio (b. l. 51).

Pareiškėja 2022-11-16 pakartotinai kreipėsi į Administracijos socialinių paslaugų skyrių, prašydama atleisti sūnų nuo mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą, kadangi jam priklauso tik (duomenys neskelbtini) Buto. Prie prašymo pridėjo Buto Panaudos sutartį (b. l. 52-54).

Administracijos Socialinių paslaugų komisija 2022-11-30 posėdžio metu svarstė pareiškėjos prašymą dėl sūnaus atleidimo nuo turto mokesčio už teikiamas ilgalaikės socialinės globos institucijoje paslaugas, protokole Nr. K-612 (20.56.E) nurodė, kad pareiškėja pakartotinai kreipėsi prašydama atleisti sūnų nuo turto mokesčio, papildomai pristatė Buto Panaudos sutartį. Buvo siūlyta nuo mokesčio neatleisti, kadangi sudaryta Panaudos sutartis, o ne Nuomos sutartis. Pagal Nuomos sutartį gaunamos pajamos galėtų būti panaudotos turto mokesčiui mokėti. Socialinių paslaugų komisija nusprendė pareiškėjos sūnaus nuo turto mokesčio neatleisti (b. l. 55). Vadovaujantis Socialinių paslaugų komisijos 2022-11-30 protokolo Nr. K-612 (20.56.E) nutarimu Administracijos direktorius 2022-11-30 sprendimu Nr. PS-3385 nusprendė C. D. neatleisti nuo turto mokesčio (b. l. 4).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas, Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas ir Marijampolės savivaldybės tarybos 2017 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. 1-47 patvirtintas Marijampolės savivaldybės gyventojų mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašas. Taip pat ginčui aktualios Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (*toliau – ir VAI*) nuostatos, reglamentuojančios administracinio sprendimo priėmimo procedūras.

LVAT savo jurisprudencijojē yra ne kartā konstatavēš, kad VAI 8 straipsnio (šiuo metu galiojančios redakcijas VAI 10 straipsnio 5 dalis) nuostatos reiškia, jog viešojo administravimo subjekto priimtame administraciniame sprendime turi būtī nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rēmēsi priimdamas administracinį aktā; motyvų išdēstymas turi būtī adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2011-06-27 sprendimas administracinėje byloje Nr. A556-336/2011; 2010-08-24 sprendimas administracinėje byloje Nr. A756-450/2010; 2010-11-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. A556-15/2010).

VAI 3 straipsnio 4 punkte numatyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje privalo vadovautis įstatymo viršenybės principu. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būtī nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdēstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būtī pagrįsti įstatymais. Administracinis sprendimas – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei (VAI 2 straipsnio 5 dalis). Administraciniame sprendime turi būtī nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktā, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos. Administracinis sprendimas turi būtī pasirašytas jį priėmusio pareigūno, valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens. Kai administracinis sprendimas priimamas naudojantis valstybės informacinėmis sistemomis, sprendimo pasirašymui prilyginamas patvirtinimas (autorizavimas) valstybės informacinėje sistemoje (VAI 10 straipsnio 5, 6 dalys). Vadovaujantis aptartomis VAI nuostatomis viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai privalo būtī tikslūs, suprantami, nedviprasmiški, jų motyvų išdēstymas – adekvatus ir pakankamas, leidžiantis suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lēmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą.

Nagrinėjamu atveju iš bylos duomenų matyti, jog pareiškėja 2022-11-16 prašymu (b. l. 54) kreipėsi į atsakovę prašydama atleisti C. D. nuo turto mokesčio mokėjimo už C. D. teikiamas ilgalaikės socialinės globos paslaugas (duomenys neskelbtini). Savo prašymui pagrįsti pareiškėja nurodė, jog pareiškėjui priklauso tik (duomenys neskelbtini) Bute bei nurodė, jog trečiajam asmeniui J. K. leido laikinai gyventi Bute pagal panaudos sutartį. Komisija pažymi, jog iš 2022-11-30 Sprendimo turinio matyti, jog jame nėra pateikti jokie individualūs teisiniai ar faktiniai argumentai viešojo administravimo subjekto sprendimui priimti, t. y. 2022-11-30 Sprendime nurodyta tik neatleisti C. D. nuo turto mokesčio. 2022-11-30 Sprendime nurodyta, kad vadovautasi atsakovės 2022-11-30 posėdžio protokolu Nr. K-612 (20.56.E), tačiau, pažymėtina, jog byloje nėra duomenų, jog pareiškėjai būtų įteiktas atsakovės 2022-11-30 posėdžio protokolas Nr. K-612 (20.56.E). Esant šioms aplinkybėms, nėra pagrindo vertinti, jog pareiškėja, gavusi 2022-11-30 Sprendimą, žinojo atsakovės 2022-11-30 posėdžio protokole Nr. K-612 (20.56.E) pateiktus argumentus.

Komisija pažymi, jog byloje pateiktas atsakovės 2022-11-30 posėdžio protokolas Nr. K-612 (20.56.E) (b. l. 55), kuriame yra pateiktas glaustas faktinių aplinkybių aprašymas, tačiau jame nėra nurodytas aktualus teisinis reglamentavimas. Komisija pažymi, jog priimant individualų administracinį sprendimą posėdžio metu toks administracinis sprendimas turi atitikti teisės aktuose nustatytus administraciniam sprendimui keliamus turinio reikalavimus. Tačiau, nagrinėjamu atveju, nei atsakovės 2022-11-30 posėdžio protokole Nr. K-612 (20.56.E) nei 2022-11-30 Sprendime nėra nurodyta, kokiais teisės aktais vadovaujasi priimant sprendimą dėl pareiškėjos 2022-11-16 prašymo, taip pat nėra nurodyta, kuo remiantis yra daroma išvada, jog iš Buto galimai gaunamos pajamos yra pagrindas neatleisti C. D. nuo turto mokesčio mokėjimo. Pažymėtina, jog nagrinėjamu atveju atsakovės 2022-11-30 posėdžio protokolas Nr. K-612 (20.56.E) yra paremtas viešojo administravimo subjekto samprotavimais, jog iš Buto nuomos galima gauti pajamas, tačiau šios aplinkybės nėra patvirtintos jokiais byloje esančiais įrodymais. Komisija vertina, jog atsakovė 2022-11-30 Sprendime nenurodė teisinio ir faktinio pagrindo atmesti pareiškėjos 2022-11-16 prašymą, o byloje nustatyti 2022-11-30 Sprendimo trūkumai yra esminiai, dėl kurių yra pagrindas minėtą administracinį aktą panaikinti.

Komisija taip pat pažymi, jog byloje skundžiamo 2022-11-30 Sprendimo priėmimo motyvai buvo pateikti atsakovės atsiliepime. Pažymėtina, jog atsiliepime pateikti atsakovės motyvai negali daryti įtakos skundžiamo administracinio akto teisėtumui. Šiuo aspektu pažymėtina LVAT praktika, kurioje yra konstatuota, jog administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, pavyzdžiui, neįvardijant, kokiais teisės aktais remiantis ginčijamas administracinis aktas yra priimamas, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. kovo 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1340-624/2016). Priešingai aiškinant atsakovės atsiliepime pateiktus argumentus būtų iš esmės apribota pareiškėjos teisė į tinkamą viešąjį administravimą.

Tačiau Komisija, siekdama užtikrinti administracinių ginčų nagrinėjimo operatyvumą, toliau taip pat pažymi, jog atsakovė atsiliepime teikė argumentus, susijusius su Aprašo 71 ir 72 punktų reglamentavimu. Socialinių paslaugų įstatymas apibrėžia socialinių paslaugų sampratą, jų tikslus ir rūšis, reglamentuoja socialinių paslaugų valdymą, skyrimą ir teikimą, socialinės globos įstaigų licencijavimą, finansavimą, mokėjimą už socialines paslaugas, ginčų, susijusių su socialinėmis paslaugomis, nagrinėjimą, socialinio darbo sampratą, jo įgyvendinimo sritis ir principus, socialinio darbo lygmenis (Socialinių paslaugų įstatymo 1 straipsnis). Pagal Socialinių paslaugų įstatymo 13 straipsnio 4 dalies 3 punktą savivaldybės organizuoja socialines paslaugas asmenims (šeimoms) bei vertina asmens (šeimoms) finansines galimybes mokėti už socialines paslaugas ir nustato asmens (šeimoms) mokėjimo už socialines paslaugas dydį. Nagrinėjamo ginčo atveju Marijampolės savivaldybės taryba yra patvirtinusi Marijampolės savivaldybės gyventojų mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašą, kuris reglamentuoja asmens (šeimoms) mokėjimo už socialines paslaugas dydžių nustatymą, gyventojų atleidimo nuo mokėjimo už socialines paslaugas sąlygas ir atvejus, pagalbos pinigų mokėjimo savivaldybės gyventojams atvejus, asmens (šeimoms narių) finansinių galimybių mokėti už socialines paslaugas vertinimą (Aprašo 1 punktas).

Aprašo (redakcija, galiojusi ginčijamo 2022-11-30 Sprendimo priėmimo metu, t. y. iki 2022-11-30) 71 punktas nustato, jog asmuo gali būti atleidžiamas arba sumažinama dalis mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą, kuri sudaro 1 procentą, skaičiuojant nuo turto vertės, viršijančios normatyvą: jeigu asmens turimas turtas yra nelikvidus (statiniai yra netinkami naudoti, žemė yra

pelkėta ir pan.) (Aprašo 71.1. papunktis); kai teisės aktų nustatyta tvarka pateiktas prašymas dėl asmens pripažinimo neveiksniu arba ribotai veiksniu tam tikroje srityje bei globėjo ir turto administratoriaus paskyrimo (Aprašo 71.2. papunktis); kitais nenumatytais atvejais (pateikus informaciją ar aplinkybes pateisinančius dokumentus) (Aprašo 71.3. papunktis). Aprašo 72 punkte detalizuota atleidimo nuo mokėjimo tvarka bei nurodyta, jog asmenys nuo mokėjimo gali būti atleidžiami: vieną kartą per kalendorinius metus iki 6 mėnesių laikotarpiui (Aprašo 72.1. papunktis); išskirtiniais atvejais (sunki liga, gaisras ar kt.), vadovaujantis buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktu, iki 12 mėnesių per kalendorinius metus (Aprašo 72.2. papunktis); Aprašo 71.2. punkte nurodytu atveju nuo mokėjimo asmenys atleidžiami iki 12 mėnesių arba iki globėjo ir turto administratoriaus paskyrimo (Aprašo 72.3. papunktis).

Komisija pažymi, jog iš Aprašo 71 ir 72 punktuose nustatyto teisinio reglamentavimo matyti, jog būtent atsakovei priskirta diskrecijos teisė spręsti dėl prašymų atleisti ar sumažinti mokėjimus už ilgalaikę socialinę globą. Tuo tarpu Aprašo 71 punktas *expressis verbis* įtvirtina, jog asmeniui kyla pareiga mokėti už ilgalaikę socialinę globą tik skaičiuojant nuo turto vertės, viršijančios normatyvą. Esant šioms aplinkybėms, Komisija pažymi, jog sprendžiant dėl ilgalaikės socialinės globos mokėjimo turi būti įvertinta C. D. turto vertė bei savivaldybėje nustatytas normatyvas.

Pagal Aprašo 122 punktą turto vertės normatyvas nustatomas turto normatyvą dauginant iš asmens gyvenamosios vietos nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinės vertės piniginei socialinei paramai nepasiturintiems gyventojams gauti. Aprašo 121 punkte patikslinta, jog turto normatyvas asmeniui – 12 kv. metrų būsto naudingojo ploto. Pagal Aprašo 123 punktą turto vertės normatyvui nustatyti taikomos valstybės įmonės Registrų centro nustatomos ir šios įmonės interneto svetainėje skelbiamos nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinės vertės piniginei socialinei paramai nepasiturintiems gyventojams gauti pagal kiekvienų metų sausio 1 dienos vidutinės nekilnojamojo turto rinkos vertės Lietuvos miestuose ir savivaldybių centruose, kitose savivaldybių teritorijose.

Iš byloje pateiktų duomenų matyti, kad pareiškėjos sūnui priklauso (duomenys neskelbtini) dalies Buto, kurio vidutinė rinkos vertė pagal 2022 metų nekilnojamo turto išrašą sudaro (duomenys neskelbtini) Eur (b. l. 9-10). Taigi, pareiškėjui priklausanti Buto vertė sudaro (duomenys neskelbtini) Eur. Vadovaujantis viešai prieinama duomenų baze <https://regia.lt/map/marijampoles?lang=0> Marijampolės savivaldybėje Buto adreso zonoje yra nustatyta masinio nekilnojamojo turto vertinimo verčių zona Nr. 25.1.5, kurioje Valstybės įmonės registrų centro generalinio direktoriaus 2021 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. VE-886 (1.3 E) „Dėl nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinių verčių 2022 metams patvirtinimo“ yra patvirtinta normatyvinė vertė 552 Eur. Esant šioms aplinkybėms, vadovaujantis Aprašo 121–123 punktais, Marijampolės savivaldybėje apskaičiuotina nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinė vertė sudaro 6 624 Eur (12x552), tačiau, kaip minėta anksčiau, C. D. priklausanti Buto vertė sudaro (duomenys neskelbtini) Eur. Nagrinėjamu atveju pažymėtina, jog nei 2022-11-30 Sprendime, nei 2022-11-30 posėdžio protokole Nr. K-612 (20.56.E), nei atsakovės atsiliepime iš esmės nėra vertinama nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinė vertė. 2022-11-30 Sprendime taip pat nėra vadovujamasi Aprašo 71 punkto nuostata, jog asmeniui kyla pareiga mokėti už ilgalaikę socialinę globą tik skaičiuojant nuo turto vertės, viršijančios normatyvą. Komisijai įpareigojus atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos A. B. 2022-11-16 prašymą šiame Komisijos sprendime pateikti administracinės procedūros trūkumai yra taisytini.

Atsižvelgus į atsakovės 2022-11-30 Sprendimo motyvų trūkumus, t. y. 2022-11-30 Sprendime nenurodytas nei teisinis nei faktinis pagrindas, atsakovės 2022-11-30 Sprendimas naikintinas. Pareiškėja Komisijos prašo įpareigoti Administraciją atleisti C. D. nuo turto mokesčio.

Pažymėtina, jog Komisija viešojo administravimo subjektui priskirtų veiksmų nevykdo, tačiau panaikinusi viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį aktą gali įpareigoti viešojo administravimo subjektą iš naujo išspręsti byloje keliamą klausimą. Byloje nustatius, jog atsakovė iš esmės netinkamai motyvavo 2022-11-30 Sprendimą ir nepateikė jame nei teisinio nei faktinio pagrindo, yra pagrindas įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2022-11-16 prašymą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2–3 punktais, Komi

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos A. B. skundą tenkinti iš dalies.

Panaikinti Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-11-30 sprendimą Nr. PS-3385 „Dėl C. D. turto mokesčio“.

Įpareigoti atsakovę Marijampolės savivaldybės administraciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjos A. B. 2022-11-16 prašymą.

Kitoje dalyje pareiškėjos skundą atmesti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo ginčo šalys gali apskųsti Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmams.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Lionela Gelmanienė

Edvardas Jucius

Karine Zavgorodnaja